

Nők a seregben

A párt szervei és szervezetei fontos kötelességüknek tartják a nők élet- és munkakörülményeivel, politikai, szakmai fejlődésével és társadalmi aktivitásuk növelésével foglalkozó pártvezetőség végrehajtását. A Magyar Néphadseregben is ebben a szellemben kapújabb és újabb lendületet a nőpolitikai munka. Ezt honvédelmi miniszteri intézkedés is segíti, amely bizonyítja, hogy a hadseregben dolgozó nők teljes egyenjogúsításának megvalósítását a hadsereg vezetői is fontos feladatnak tartják. Intézkedéseikre nagy szükség volt és van napjainkban is, hiszen a hadsereg polgári alkalmazottainak jelentős százaléka nő, a tiszt és a tiszthelyettesi állományban is megtaláljuk a lányokat, asszonyokat.

A nők a hadsereg legkülönfélébb munkaterületein dolgoznak. Vannak közöttük orvosok, mérnökök, közgazdászok, jogászok, óvónők, tanárok, egészségügyi közpályakaderek, ügyviteli dolgozók, szak- és betanított munkások, étkezdeli dolgozók, takarítók. Öröndetes tény, hogy azok a lányok és asszonyok, akik egyszer a hadseregben vállalták munkát,

nem szívesen mennek el más területre dolgozni. Ezt bizonyítja az is, hogy a hadsereg nődolgóinak jelentős százaléka már törzsgárdatag.

A nők nagy többsége felelősségérzettel, kellő felkészültséggel és lelkiismerettel dolgozik. A néphadsereg sajátosságából eredően támasztott magasabb politikai és szakmai követelményeknek megfelelően végzik munkájukat. Helyzetük több szempontból nehezebb, kötöttebb, mint a polgári életben dolgozó nőké. Ezért a hadsereg vezetői és a szakszervezeti szervek, mint ahogyan ezt eddig is tették, a jövőben is keresik azokat a lehetőségeket, amelyek a nők fokozottabb megbecsülését szolgálják.

Közmegegyezésel fogadták a lányok és asszonyok azt a ténylet, hogy azokon a munkahelyeken, amelyekben többségükben nők dolgoznak, növekedett a női vezetőik száma. A vezető beosztásban dolgozó nők munkája, irányító tevékenysége fokozatosan politikai és szakmai képzettségük növekedésének arányában fejlődik. A hadsereg nagymértékben segíti őket a munkájuk ellátásához szükséges politikai, szakmai és állami

iskolai végzettség megszerzésében.

A hadseregben a polgári alkalmazottak részére rendszeres a szakmai továbbképzés, és jelentősen emelkedett a nők érdeklődése és igénye a politikai oktatás iránt is. Politikai érdeklődésüket, társadalmi aktivitásukat mutatja, hogy huszonnöt százalékos viseltisztséget különféle politikai és társadalmi szervezetekben. Sokan közülük szerepet vállalnak munkahelyen kívüli társadalmi tevékenységben is. Tanácsot, népi ellenőrök és lakóbizottsági tagok.

A szocialista versenymozgalomban részt vevő polgári dolgozók egyharmada nő. Figyelemreméltó, hogy e mozgalom a hadseregben dolgozó polgári alkalmazottak között először a nők körében bontakozott ki, s a versenyeknek ma már nagy hagyományai vannak. Közülük többen elnyerték a kiváló kollektíva címet is.

A katonai vezetők és a hadseregben működő szakszervezeti szervek nagy gondot fordítanak a nők művelődésére. A helyorségi művelődési otthonok és társadalmi klubok a nők számára tanfolyamokat, a szabad idő kulturált eltöltését segítő rendezvényeket tartanak. A néphadsereg vezetői törekednek arra is, hogy a nők bérezésében megszűnjene a korábban tapasztalt aránytalanságok. Ma már a legtöbb helyen érvényesül az az elv, hogy az azonos képzettségű és szolgálati idejű, illetve egyenértékű munkát végző nők és férfiak egyenlő bért kapnak. Legtöbb helyen emelik a gyermekgondozáson levő kismamák illetményét is. Különös figyelmet, gondoskodást igényelnek a gyermekgondozási segélyen levő kismamák. Rendszeresen tartják velük a kapcsolatot, évente találkoztató szerveznek számukra.

A néphadsereg szerveinél a nőpolitikai határozat végrehajtása jó ütemben és jó irányban halad. Ezt a jó gyakorlatot kívánják a jövőben is folytatni a hadsereg valamennyi alakulatánál és intézeténél.

Úthálózat kerékpárosoknak

Segítség kell a tervezéshez

Baráti beszélgetéskor kanyarodtam vissza gyermekkoromhoz. Azokban az időkben járt gondolatomban, amikor első szüneti keresetem egészítette ki a beférgelt biciklire szánt összeget: bérem a dinamó és a lámpaforjat futtatta... Büszke voltam a csillogó gépre, tekertem is naphosszat városzerte — talán, hogy mindenki lássa. Manapság más indítékok ültetik kerékpárra az emberek sokaságát: félünk az infarktustól, s lévén annak egyik ellensége a mozgás, így az úszás mellett a kétékező az egyik gyógyír. A pedálozás másabb oka anyagiasan prózai: drága a benzin. Ez világszerte igaz, így az is, hogy újra divatba jött a kerékpár.

Hazánkban négy millióra taksálják a számukat, Szegeden 70—80 ezerre becsülik. Elképzelhető, mi történne, ha a padlásokon porosodó, vagy a pincékben roszdásodó gépeket is elővennék, s mind valamennyivel megindulnának a városban. Egy soha nem látott forgalmi dugó lenne, melyet talán döbbenet és tetlenül néznénk. Ilyen veszély azonban nem fenyeget, hiszen jelenleg a kerékpárosok mozgásterülete korlátozott. Számukra „csak” tiltó táblák léteznek. Megnyugtató: nem sokáig.

Országosan is az egyik sarkalatos kérdés a biciklisek helyzete. Számátalan felmérés, javaslat és felkérés javaslatlathoz hangzott el, avagy íratott le, hogyan lehetne megoldani a kerékpárosok gondját. Természetesen Szegeden is napirenden (már-már tervezőasztalon) van a kerékpáros-közlekedés útja. Idejekorán elmélkedik a közlekedési szakember és a tervező arról, hogy milyen legyen a város kerékpárút-hálózata. Gondolataikat nem rejtik véka alá, mi több, segítséget várnak tőlünk, a városlakóktól, akik ma is kerékezők a városban. Szakotól is, akik szívesen tennék azt. Csak — mondjuk ki őszintén — félnek a forgalomtól, mert ki az, aki a törekény biciklivel nyugodtan közlekedik az autómotorkocsi között, s ki meri biciklivel engedni gyermekét az iskolába?

A szakemberek már megtették első lépéseiket. Ezekről néhány hét múlva szereshetünk tudomást, mikor is valamennyi, 50 fónél több dolgozót foglalkoztató üzemben és intézményben, valamint az iskolákban statisztikai lapokat kell majd kitölteni. Rendkívül fontos támpont lesz ez a tervezőknek, hiszen ezekből tudják meg — szinte pontosan —, hogy Szegeden hol kívánatos a kerékpárút kiépítése. Úgy mondták: olyan lesz a bicikliút-hálózat, amilyenre csinaljuk — mindannyiunk tanácsával.

Ács S. Sándor

Nívódíj

Az Építési és Városfejlesztési Minisztérium, illetve az Ipari Minisztérium képviselői hétfőn sajtótájékoztatót ismertették a *formatervezési nívódíj*-pályázaton nyertes alkotásokat. Az idén 197 pályázat érkezett a zsűribizottsághoz, ebből négyet elutasítottak, mert nem feleltek meg az alapvető követelményeknek. Az ÉVM 33 alkotásból hármat, az Ipari Minisztérium 160-ból 21-et jutalmazott *formatervezési nívódíjjal*.

A sajtótájékoztatót elmondották: csak azokat a pályaműveket értékelték, amelyek mellett, hogy *formatervezési*

szempontból kimagasló alkotások, a műszaki és gazdaságossági követelményeknek is megfelelnek. Előzetesen kiállításra is bemutatják a műveket, így az értékelés a közönség véleményét is figyelembe vehették. Az értékelő bizottság a könnyűipar, a gépipar, a műszer- és híradástechnikai ipar 4 termékét jutalmazta a nívódíjjal, míg a vegyiparnak csak egy gyártmánya, a *Liélla D* kozmetikai termékcsalád került a legjobbak közé. A korábbiakhoz képest az idén több gépipari és műszeripari újdonság kapott *formatervezési nívódíjat*.

Öntözni muszáj

Benne vagyunk a negyedik száraz esztendőben. A tavalyira emlékszünk legjobban, mert az volt a legkomiszabb, a szakemberek azonban számon tartják, hogy lényegesen kevesebb volt a csapadék 1981-ben és 1982-ben is. Nem is akarjuk elhinni, hogy az első kettő is száraz volt, hiszen a kukoricánk 1982-ben rekordot javított. Nyolcvanban sok eső esett, maradt nedvesség a talajban, és június első felében kiadós eső jött, nagy megrázkódtatást tehát nem okozott nyolcvanegy. Nyolcvankettőben is volt jó júniusi eső, erőre kaphatott a kukorica, tehát termett. Tavaly már aggasztóan kevés eső esett, halmozódott a csapadékhiány, és most is a legszárazabb tavasz napjait éljük. Sok szót nem kell pocskolnunk az idén, hogy meggyőzzük az embereket, öntözni muszáj.

1.

Az óegyiptomiak már öntöztek, ha eldugultak a csatornák, társadalmi forrongások következtek. Igen-igen régóta tudjuk tehát, mire jó az öntözés, mit lehet erről még beszélnünk? Azért lehet, és azért kell, mert az intenzív növények egészen más recept szerint kérik a vizet, meg azért is, mert az öntözés drága. Ha akkor indítjuk a szivattyúkat, amikor kell, de akkor föltétlenül indítjuk őket, jobb termésre számíthatunk.

Az egyszerű logika azt mondja, ha nagy a szárazság, sok víz kell. Megkérdeztük Harmati Istvánt, a gabonatermesztési kutatóintézet osztályvezetőjét, ő viszont azt mondja, nem ennyire egyszerű a kétszerkető. Két növény vízigényéről érdeklődtünk, a búzáéről és a kukoricáról. Érdekes feleleteket kaptunk.

Hányszor, de hányszor vetjük száraz porba a búzát. Nem tehetünk mást, száraz szokott lenni akkor a föld. Ismerik a gazdák az úgynevezett kelesztő öntözés fo-

galmát, azt is tudják, ha hamar kikel a búza, és a tél beállta előtt megerősödik, több mint fél siker. A kutató azonban azt mondja, nem jól cselekszünk. Öntözzünk inkább szántás előtt, annyit csak, hogy 30—40 centire ázzon át a talaj, várjunk két-három napot, és kezdhetjük a munkát. Sokat nyertünk vele, mert szántani és a talajt elsimítani is könnyebb — tehát olcsóbb is! — így, és öntözés ürügyén sem kell összetaposnunk a talajt. A másik öntözés tavasszal, a szárbaszökkenés időszakában, tehát napjainkban esedékes, és most is elég a 30—40 milliméter esőnek megfelelő víz. Ha továbbra is erős marad az aszály, legföljebb egyszer kell még pótolni a csapadékot.

A kísérletek szerint csupán az őszi öntözés is hozhat két-háromtonnás többtermést. Viszonylag könnyű a dolgunk, mert a be rendezéseket sem ősszel, sem tavasz elején másra nem nagyon használjuk.

A kukoricánál egészen más a helyzet. Szubtrópusi növény, hideg földbe nem szabad vetni, az a célravezetőbb inkább, ha tavasszal sietünk lezárni a talajt, hogy a benne levő nedvességet megőrizzük. Cimerhányás előtt öt-tíz nappal azonban mindenképpen öntözzünk, ha száraz az idő, mert ha a meleg és a víz együtt van, akkor lesz kukoricánk. Korai fajtáknál ez az egy beavatkozás legtöbbször elég is, a későbbiekkel lehet szó két-től vagy háromról.

2.

Régóta dekáznak már a kutatók, és egyre inkább a gazdaságok emberei is. Tudják, hogy a talaj minőségétől, a vetés és a gyomirtás jó munkájától, a tápanyagtól és a víztől függ a termés, beleértve persze a fajtát és a sűrűséget is, papírossal, ceruzával kell tehát apróra kiszámítani mindent. Megéri? Anélkül egyszerűen nem lehet termelni. És év elején nem lehet beírni a naptárba, hogy április 25-én ezt a táblát öntözzöm majd. Okosan és pontosan kell dolgozni a jó termésért. Tudni kell természetesen olyan „apróságokat” is, hogy a túltrágyázott és túlóntozott búza időnap előtt lefekszik, és a gombabetegségeket is rosszul viseli.

Nagyon fontos szempont: a mezőgazdaságban ma minden drága, a trágya is, a víz is, egyedül a számolás nem

kerül pénzbe. Inkább számoljunk tehát kétszer, de jól!

Es itt megint van egy bökkenő. Tudja azt a gazdálkodó ember, ha jól megöntözte a búzáját, és jön rá egy esős május, meg egy kiadós Medárd, azt is megbánja, hogy megvette az öntözőcsöveket. Azért kell a papír és a ceruza, hogy tisztán lássunk. Most igen nagy a szárazság, ha most nyitjuk meg a csapokat, nem árthatunk vele később se.

A kukoricások mondták, előbb is jól jönne a víz, érdemes-e megvárni a címerhányás időszakát? Érdemes, mert így rákényszerítjük a növényt, hogy mélyre eressze a gyökereit. Ha csak sekélyen futnak a gyökerek, rosszabbul járunk, mintha nem is öntöztünk volna. Ez a kádencia, de ki vétel ez alól is lehet. Abnormális időben előfordulhat, hogy nem lehet megvárni a címerhányás idejét, mert előtte már elatnyul. Megint okosnak kell lennünk, öntözzünk kell, de nem nagy adaggal.

Búzánál is, kukoricánál is érdemes sorrendet tartanunk: előbb a korai fajtákat, és csak utána a későbbiek!

3.

Említettük fentebb, idén nem nagyon kell buzdítani az öntözésre, mégis egyre-másra emlegetjük, és tanácsokat adunk. Több körzetben is tanácskozási hivatgatják az irányítókat is, és a munkát közvetlenül szervező szakembereket is. Most igazán érdemes figyelniük, és apróra számolnunk, mert sok ezer forintot takaríthatunk meg a célszerűséggel, és sok milliót nyerhetünk vele. A tételeket kimondva egyszerűen tűnik a dolog, a megvalósítás azonban bonyolultabb. A tanácskozási és előadások arra valók, hogy az apró részletekre is kiterjenek, de azt hisszük, most van igazán szükség a kutatók és termelők közvetlen és tartós kapcsolatára. Nyitogassák egymás aajtáját többször, mint ezelőtt, mert egyetlen kilincs lenyomásán is lehet sok tonnas termés az eredménye. A kutatók mindig örül, ha emberre talál, és azt se bánja, ha az íróasztal fiókjából imádkozzák elő a legfrissebb eredményeket.

Okos ember úgy szánt és úgy vet, hogy öntöz majd, ha muszáj, de semmit nem késik, ha igazán muszáj.

H. D.

Kukoricatermesztési tanácskozás

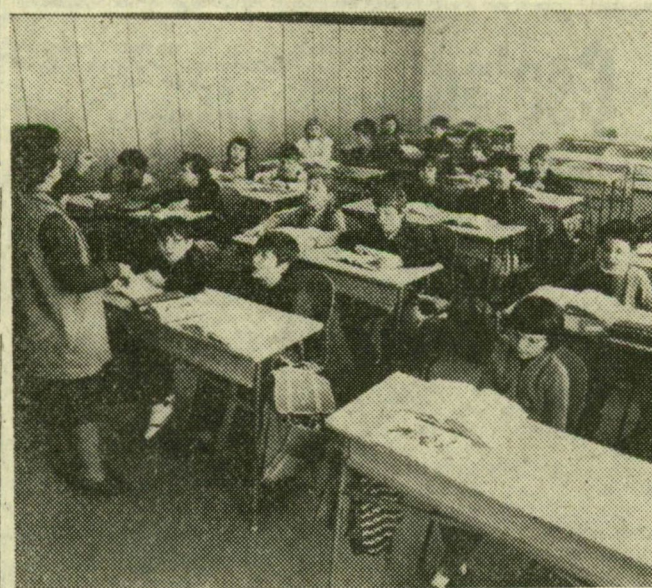
A tapasztalatok szerint megéri felülvizsgálni, mennyire érdekelték a számunkra nagy jelentőségű gabonatermesztési program végrehajtásában közvetlenül részt vevő emberek abban, hogy az eredmény szempontjából döntő fontosságú munkákat mindig a legjobb minőségben végezzék el — hangsúlyozta *Váncsa Jenő* mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter *Békés és Csongrád megye* mintegy félezer mezőgazdasági szakemberének hétfőn, Orosházán tartott kukoricatermesztési tanácskozásán. Sok gazdaságban már éltek ezzel a lehetőséggel és módszerrel. Az eredmény *igazolja* a várakozást.

Az érdekeltség megteremtése mellett — hangsúlyozta a továbbiakban a miniszter — elengedhetetlenül szükséges az is, hogy az üzemek —

jól átgondolva a feladatok — kapkodás nélkül, saját területük sajátosságait figyelembe véve *alkalmazzák* a tudományos kutatások legújabb eredményeit, hozzáértéssel jól válasszák ki a legmegfelelőbb fajtákat, s mindenütt időben végezzenek a vetéssel. A legkisebb részletig lelkiismeretes, minőségi munkára van szükség. Ebben az esztendőben ugyanis megközelítőleg 15 millió tonna gabonát kell megtermelnie mezőgazdaságunknak.

Az erős téli fagyok és a csapadékhiány következtében legutóbb 1979-ben voltak olyan gyengék hazánkban az őszi vetések, mint jelenleg. Ennek ellensúlyozására Békés és Csongrád megye területén legalább 2 százalékkal *növelni kell* a kukorica vetésterületét.

„Ajándéktermek” — iskolának

Nagy László felvétele

A szóban forgó osztálytermek (képünkön az egyik), persze, nem a szó szoros értelmében ajándékok, de értékük a legszebb, nagy örömet okozó ajándékokhoz hasonlóan becses. A szegedi városi tanács bérbe vett a különösen nagy helyiségű Zalka Máté általános iskolának négy tantermet a Csongrád megyei Közlekedési Felügyelet és az ATI új, közös, Berlini körüti székházában. Hogy ez az akció mennyire is „ajándékszerű”? Eddig húsz tanulócsoporthoz jutott az intézmény kilenc (!) tantermére. Most, egészen pontosan a tavaszi szünet utáni első tanítási naptól, tegnapról 120 gyerek, négy alsó tagozatos osztály — két harmadik és két negyedik — került át a körút túlsó oldalára, így gyakorlatilag „egyműszakossá” válhatott a tanítás, s nagymértékben csökkent a zsúfoltság az Északi városrészt tekintélyes nagyságú gyermekcseregét befogadó iskolában.